

SVEA HOVRÄTT
Mark- och miljööverdomstolen
060204

PROTOKOLL
2019-01-14, 2019-02-18,
2019-03-04
Föredragning i Stockholm

Aktbilaga 151
Mål nr F 6805-17

RÄTTEN

Hovrättsråden Fredrik Ludwigs och Mikael Hagelroth, referent, samt tekniska rådet
Jan Gustafsson

FÖREDRAGANDE OCH PROTOKOLLFÖRARE

Föredraganden Erica Ehne

PARTER

Sökanden

1. AR

Ombud: PBO

2. HM

Motparter

1. KV

Ombud: MH

2. Svenska Kyrkan, Lunds stifts prästlönetillgångar

SAKEN

Ansökan om resning

BERÖRT AVGÖRANDE

Växjö tingsrätts, mark- och miljödomstolen, dom 2013-10-25 i mål nr F 1702-12
avseende gränsutmärkning (Lantmäteriets beslut 2012-04-18 i ärende nr M12159)

Dok.Id 1454073

Postadress	Besöksadress	Telefon	Telefax	Expeditionstid
Box 2290 103 17 Stockholm	Birger Jarls Torg 16	08-561 670 00 08-561 675 50	08-561 675 59	måndag – fredag 09:00–16:30
		E-post: svea.avd6@dom.se www.svea.se		

Målet föredras varvid följande antecknas.

Bakgrund

Efter ansökan av AR och KV beslutade Lantmäteriet den 18 april 2012 att en särskild gränsutmärkning skulle ske av den år 1931 bestämda gränsen mellan fastigheten A i Vellinge kommun, ägd av KV, och fastigheten B i Malmö kommun, ägd av AR. I lantmäteriförrättningen togs som sakägare även upp ägaren till fastigheten D i Malmö kommun, Lunds stifts prästlönetillgångar, Svenska kyrkan, och ägarna till fastigheten C i Malmö kommun, varav numera endast kvarstår HM som lagfaren ägare.

Lantmäteriet angav i sitt beslut 2012 att den aktuella fastighetsgränsen bestämdes år 1931 i förrättningsakt 12-ARR-68, men att gränsen saknade markeringar och att de ursprungliga markeringarna inte återfunnits. Gränsen bedömdes ha tillkommit i laga ordning och vara rättsligt entydig och därför möjlig att återutmärka genom särskild gränsutmärkning. Särskild gränsutmärkning gjordes av gränspunkterna 52412 och 52413 enligt karta och beskrivning. I kartan angavs vidare att gränspunkten 52416 inte hade återfunnits. Lantmäteriet beslutade även att förrättningskostnaderna skulle delas lika mellan de båda sökandena.

Lantmäteriets beslut om särskild gränsutmärkning överklagades av AR till mark- och miljödomstolen, som avslog överklagandet. Domstolen beslutade även att AR skulle ersätta KV för rättegångskostnader avseende ombudsarvode med 43 750 kr inklusive moms jämte ränta enligt lag. AR överklagade mark- och miljödomstolens dom till Mark- och miljööverdomstolen, som i beslut 2014-01-17 i mål nr F 10318-13 inte gav prövningstillstånd, varvid domen vann laga kraft.

AR och **HM** har nu ansökt om resning.

KV har motsatt sig bifall till ansökningarna om resning samt begärt ersättning för sina rättegångskostnader i målet.

Lunds stifts prästlönetillgångar har beretts tillfälle att yttra sig i målet.

AR har till stöd för sin talan uppgett i huvudsak följande.

Förutsättningarna för att institutet särskild gränsutmärkning ska kunna tillämpas är att gränsen är rättsligt entydig. Av Lantmäteriets beslut framgår att de ursprungliga markeringarna inte har återfunnits. Bland annat kunde Lantmäteriet inte återfinna en viss gränspunkt (nr 52416), vilken är av central betydelse för bestämmandet av den aktuella gränsens rätta sträckning. Lantmäteriet etablerade ett nytt råmärke som ersättning för den ursprungliga gränspunkten. Av mark- och miljödomstolens domskäl framgår att domen grundas på att gränsen är rättsligt entydig och inmätt med den noggrannhet som är möjlig från de gränspunkter som återfunnits.

Vid ett fältbesök som Lantmäteriet genomförde den 17 januari 2017 har förrättningslantmätaren och mätingenjören med lätthet återfunnit den ursprungliga gränspunkten nr 52416. Den lagakraftvunna särskilda gränsutmärkningen överensstämmer således inte med den gräns som bestämdes genom förrättning år 1931 i förrättningsakt 12-ARR-68. Mot bakgrund av uppgifterna om den återfunna gränspunkten är det uppenbart att beslutet om särskild gränsutmärkning blivit faktiskt felaktigt och det är därmed lika uppenbart att det inte funnits förutsättningar att använda institutet särskild gränsutmärkning.

En konsekvens av Lantmäteriets beslut är att det numera förekommer två gränsmärken som avser samma mätpunkt, varav ett har tillkommit som ersättning för det ursprungliga, vilket felaktigt betraktats som förkommet. De båda gränsmärkena har olika koordinater, vilket i sig utgör en inte obetydlig olägenhet ur ett fastighetsrättsligt perspektiv. Vidare innebär Lantmäteriets beslut att gränsen mellan fastigheterna kommit att löpa rakt igenom två byggnader och på fel sida av en annan byggnad, som **AR** lät uppföra år 1984 i full övertygelse om att byggnaderna låg på hennes fastighet. Hon har även, efter det att **KV** väckt talan mot henne, av

Malmö tingsrätt förpliktats att avlägsna de tre byggnaderna och en häck, utge intrångsersättning samt betala Kristina Villéns rättegångskostnader i det målet.

AR har till stöd för sin talan även hänvisat till skriftlig bevisning.

HM har till stöd för sin talan uppgett i huvudsak följande.

Lantmäteriets beslut är felaktigt. Detta drabbar både honom och hans närmaste granne E, då han har fått en betydande del av deras hus i väst på sin fastighet samt då hans ena uthus, som legat på exakt samma plats sedan 1900-talets början, nu plötsligt sticker ut över tomtgränsen mot öster. Han har nu fått de gamla akterna från Lantmäteriet, där måtten på sidorna är utsatta och även en åkerdräneringsbrunn där tomtgränsens sydöstra punkt ligger. Lantmäteriet har helt missat denna mätpunkt i sitt beslut. Mätpunkten finns med i akterna från 1931.

HM har till stöd för sin talan även hänvisat till skriftlig bevisning.

KV har till stöd för sin talan uppgett i huvudsak följande.

Det finns inte skäl att ändra Lantmäteriets beslut, förutsättningarna för att genomföra en särskild gränsutmärkning är uppfyllda. Om domstolen skulle anse att Lantmäteriet skulle ha märkt ut gränsens läge med en något annorlunda sträckning är avvikelsen marginell och får inte de konsekvenser AR beskriver. Gränsbestämningen avsåg att utvisa gränsens läge i öst-västlig riktning och en oklarhet i en gränspunkt om totalt en decimeter påverkar inte gränsens läge i denna riktning. När det gäller brunnen som referenspunkt minns hon att det kan ha funnits en annan brunn på platsen tidigare. Brunnen kan vara bytt flera gånger mellan åren 1931 och 2012. Sett tillsammans med att det är en anläggning med begränsad livslängd, finns det stark anledning att ifrågasätta att det är samma brunn som använts vid de olika mättillfällena.

Mark- och miljööverdomstolen fattar följande

BESLUT (att meddelas 2019-03-06)

Mark- och miljööverdomstolen beviljar resning i målet till förmån för AR och HM.
Målet ska åter tas upp vid mark- och miljödomstolen.

Skäl för beslutet

Tillämpliga bestämmelser

Av 42 § lagen (1996:242) om domstolsärenden följer att regleringen i 58 kap. rättegångsbalken i huvudsak ska tillämpas i fråga om resning. Om det finns synnerliga skäl, får resning äga rum även i andra fall än som föreskrivs i 58 kap. rättegångsbalken. Enligt 58 kap. 1 § 3 rättegångsbalken får resning till förmån för någon av parterna beviljas sedan en dom i tvistemål vunnit laga kraft om en omständighet eller ett bevis, som ej tidigare förebragts, åberopas och dess förebringande sannolikt skulle ha lett till annan utgång. Enligt andra stycket får dock inte resning beviljas, med mindre parten gör sannolikt, att han inte vid den rätt som meddelat domen eller genom fullföljd från denna kunnat åberopa omständigheten eller beviset eller han annars haft giltig ursäkt att göra det. Enligt 58 kap. 4 § andra stycket rättegångsbalken ska en ansökan om resning i detta fall göras inom ett år från det att sökanden fick kännedom om det förhållande som ansökningen grundas på.

Lantmäterimyndigheten får genom särskild gränsutmärkning pröva om en fastighets gränser ska märkas ut på marken i andra fall än vid fastighetsbildning eller fastighetsbestämning. Ett gränsutmärkningsbeslut får inte meddelas om fastighetsbestämning enligt 14 kap. 1 § första stycket 1 fastighetsbildningslagen (1970:988) krävs. Se 14 kap. 15 § fastighetsbildningslagen.

Tidsfristen

AR har anfört att det var först sedan hon fick del av Lantmäteriets yttrande daterat den 23 januari 2017 som det stod klart för henne att den särskilda

gränsutmärkningen var behäftad med allvarliga brister och att den ursprungliga råstenen återfunnits.

HM har anfört att det var först efter det att han hade pratat med AR och därefter besökt en webbplats för att titta på tomtgränser i augusti månad 2017 som han upptäckte att Lantmäteriets beslut var felaktigt.

Mark- och miljööverdomstolen bedömer att AR och HM har ansökt om resning inom den föreskrivna tidsfristen om ett år.

Finns grund för resning?

AR och HM har båda anfört att Lantmäteriets beslut blivit felaktigt, då förrättningslantmätaren vid sitt fältbesök inte hittade gränspunkt nr 52416 och att denna gränspunkt är av betydelse för utmärkningen av deras fastighetsgränser.

Av det yttrande från Lantmäteriet som AR åberopat framkommer att det genomförts en besiktning i fält av gränspunkter runt fastigheten A den 17 januari 2017 i syfte att kontrollera deras läge och beskaffenhet. Detta skedde inom ramen för mark- och miljödomstolen vid Växjö tingsrätts mål nr F 1740-16, som nu är föremål för prövning i Mark- och miljööverdomstolens mål nr F 9584-17. Vid besiktningen återfanns en gränsmarkering, som i yttrandet beskrivs som ett tydligt brunnslock med en tydlig råsten placerad strax söder om brunnslocket. Gränsmarkeringens utformning stämmer enligt yttrandet väl överens med hur gränspunkten nr 52416 redovisats i förrättningskartan från 1931.

HM har vidare beskrivit och ingett fotografi som visar att brunnen har blivit kringväxt av ett ca 200 år gammalt träd som står dikt an mot brunnen samt fotografier på och beskrivning av brunnens utformning.

Mark- och miljööverdomstolen gör följande bedömning.

Den brunn och råsten som nu hittats kan vara den gräns- och mätpunkt, nr 52416, som i Lantmäteriets fastighetsbestämningsbeslut år 1931 angavs som brunnen och råstenen.

Eftersom dessa hittades först under Lantmäteriets fältbesök år 2017 har sökandena gjort sannolikt att de inte i gränsutmärkningsärendet hos Lantmäteriet år 2012, eller vid överprövningen av Lantmäteriets beslut i det ärendet hade kunnat åberopa förekomsten av stenen och brunnen. Detta är enligt Mark- och miljööverdomstolen en sådan ny omständighet vars förebringande sannolikt skulle ha lett till en annan utgång i gränsutmärkningsärendet på så sätt att gränspunkterna nr 52412 och 52413 skulle ha fått en annan placering eller att gränsutmärkningen inte skulle ha genomförts pga. oklarhet om gränsens läge. Grund för resning finns därmed och målet ska tas upp på nytt av den domstol som senast dömde i målet, dvs. mark- och miljödomstolen.

Rättegångskostnader

Frågan om rättegångskostnader ska prövas i samband med att målet återupptas, se 58 kap. 8 § rättegångsbalken.

Övrigt

Mark- och miljööverdomstolen har denna dag vilandeförklarat sitt mål F 9584-17 om fastighetsbestämning avseende fastigheterna B i Malmö kommun och A i Vellinge kommun i avvaktan på mark- och miljödomstolens avgörande i det nu resta målet eller till dess Mark- och miljööverdomstolen bestämmer annat.

HUR MAN ÖVERKLAGAR, se bilaga

Överklagande senast 2019-04-03

Erica Ehne

Protokollet uppvisat/